

Fortjeneste end til Selskabets Fremtidsudsigter, kan det være nyttigt, at den øvrige Bestyrelse kan følge vedkommendes Fremgangsmaade i dette Forhold. Der kan komme Tilfælde, hvor det er i Selskabets sande Interesse, at det er alle tilladt at købe Selskabets Aktier, og jeg ser heller ikke, hvilke sunde Interesser der kan krænkes ved, at de mere indviede sælger Aktier, hvis f. Eks. Børsjobbere har drevet disse op i en urmelig Højde; men jeg synes, det er en god Foranstaltning, at der gives de medstyrende Lejlighed til at følge de Dispositioner, der træffes."

Saaledes lød Fortællingen. Ligesom det nu ikke falder mig ind at benægte, at Aktievæsenet ofte benyttes paa legitim Maade ved Oprettelsen af industrielle Selskaber eller andre Selskaber, hvor det ledende Formaal er legitim Tilegnelse, uden Forsøg paa Berigelse ved Overkapitalisering, saaledes falder det mig naturligvis heller ikke ind at benægte, at der findes en Række Selskaber, hvis Bestyrelses- og Direktions-Medlemmer er gaaet ind i Selskabet med deres Kapital netop for at oparbejde en Forretning til legitim Tilegnelse af Merværdi, og som ønsker at give deres Aktionærer fair play, uden at de vil fremkalde nogen Op- eller Nedgang i Kurserne eller i det hele taget spekulere. Men dette Faktum kan ikke faa os til at lukke Øjnene for, at det modsatte Forhold trives i højeste Grad omkring os. Det er dette Faktum, som den højtærede Handelsminister i sine Solstraaletalelser overser. Handelsministeren er gaaet ud fra to Forudsætninger: Det er kun enkeltvis, mener Ministeren, at der findes Bestyrelsesmedlemmer og Direktører, der tager Hensyn til øjeblikkelig Fortjeneste; et saadant Medlem vil blive betragtet som et sort Faar, nærmest da, af de andre, og det vil være gavnligt, at de kan se ham paa Fingrene. Det er den højtærede Handelsministers første Forudsætning. Den anden er den, at der er to adskilte Baase; i den ene sidder de fåle Børsjobbere, der driver Kurserne op i urmelige Højder, i den anden sidder de ædle Bestyrelsesmedlemmer og Direktører, som kun ser paa Selskabets og Aktionærernes Tarv, men som, naar de synes, at Børsjobberne er alt for frække, meget velvilligt vil kaste deres Aktier ud paa Markedet, naturligvis ikke for at tjene paa Kurserne, men for at bremse for denne Urimelighed. Lige saa ufatteligt det staar for mig, at de to Herrer Nationalbankdirektører kan fremstille Aktievæsenet som Enkernes, Pensio-

nisternes og Landboernes Forsorg, lige saa ufatteligt staar det for mig, at den højtærede Handelsminister kan tale saaledes om Bestyrelsesmedlemmers og Direktørers Spekulationer. Jeg er da overbevist om, at efter at vi har faaet Bankkommissionens Beretning, kan den højtærede Minister ikke gentage disse Ord. Vi ser i denne Beretning en Række af vore Samfundsspidser baade som Direktører og Bestyrelsesmedlemmer spekulere i egne Aktier, og vi ser dem jage de overkapitaliserede Selskabers Kurser op og ned til egen Fordel. Det er ganske vist kun et lille Udsnit af de Herrens Transaktioner, vi lærer at kende, men de kendetegner i den Grad Systemet, at selv det lidt, vi lærer at kende, er nok.

Om den daværende Direktør og nuværende Udenrigsminister Cold oplyses det, at han i en Aarrække har deltaget i Spekulationer i sit eget Selskabs Aktier. Først var han Konsortialdeltager i en Konto paa 850 000 Kr. fra Sommeren 1912 til Foraaret 1915; da endte denne Spekulation. Men kun kort Tid efter er Direktør Cold indtraadt i nye Konsortier i sit eget Selskabs Aktier. Om deres Omfang meddeles der imidlertid slet intet, og medens Bankkommissionen i den Erklæring, Ministeriet udsendte den 1. December 1922, meddelte, at Direktør Cold havde endt sine Spekulationer den 16. Marts 1916, saa hedder det blidt og stille i Bankkommissionens Beretning, at det maa antages, at Direktør Cold har deltaget i en Række Spekulationer, idet man nemlig har set hans Konto fra 15. September til 17. Marts blive krediteret 180 000 Kr. for Spekulationer i Det Forenede. Disse Spekulationssalg endte med en Kurs af 270, og det ses af Beretningen, hvorledes Hr. Colds Medspekulanter, de Herrer Glückstadt og Ringberg, ogsaa paa den Tid er travlt optaget af at sælge ud. En Gang imellem tager de endnu en lille Chance ved Køb, men i det store og hele sælger de, og den 13. April har de udsolgt alt. Banken har ogsaa selv paa den Tid udsolgt, og alle de andre særlige Kunder, der var under Landmandsbankens Bevaagenhed, solgte, saaledes at saavel Hr. Cold som de to Bankdirektører, de særlige Kunder og Landmandsbanken i Slutningen af Juni 1916 saa godt som ingen Aktier havde mere i Forenede. Paa et halvt Aar havde man skilt sig af med 8½ Mill. Kr. Aktier til stigende Priser. De var læsset over paa Publikum, og Bankerne havde stimuleret Publikum til at købe disse Aktier, idet de en af de sidste Dage i Marts lod bekendtgøre, at de gerne vilde være ekstra kulante ved Laan til Folk,